

revisní pečuje o zdokonalování hospodářství svazového a utužuje přátelské styky svazových organizací k Centrokooperativu. Konečně pak výsledky všech těchto snah projevují se v organizačních i hospodářských číslicích, jak shora vyznačeno, jimiž proniká čestně zemědělské družstevnictví československé i na foru mezinárodním.

ZE ŽIVNOSTENSKÉHO DRUŽSTEVNICTVÍ V ČECHÁCH.

ZEMSKÝ SVAZ ŽIVNOSTENSKÝCH ZÁLOŽEN A DRUŽSTEV V PRAZE, zapsané společenstvo s obmezeným ručením *ve vlastním domě čp. 544 v Praze II., nároží Ječné a Štěpánské ul.* jest od své reorganise, t. j. r. 1913, finančním, revisním, organizačním a poradním ústředím živnostenských záložen a provozovacích družstev všech oborů v Čechách. Založen byl v r. 1910.

Při své reorganise, t. j. roku 1913, čítal svaz 75 členů, na závodních podílech měl splaceno Kč 770.—, fond činil Kč 10.77 a celkový jeho kapitál byl Kč 3.809.15 s kterým začal pracovati.

Za 16 let své činnosti:

a) eskontoval svaz živnostenských směnek za	Kč	120,000.000.—
b) zápůjček v běžných účtech, na dodávky atd. a vkladů z běžných účtů vyplatil	„	760,000.000.—
c) obrat pokladní za 16 let činí	„	4.125,000.000.—

Ku 31. prosinci 1928 sdružuje svaz 392 živnostenských záložen a družstev. K témuž dni činí: jeho podíly Kč 758.200.—, fondy Kč 700.444.—, vklady na knížky a běžné účty Kč 18.000.000.—, zápůjčky záložnám a družstvům Kč 19,772.000.—, obrat pokladní za r. 1928 činil přes Kč 841.000.000.—.

Dle statistiky ku 31. prosinci 1927 — 173 živnostenských záložen v Zemském svazu sdružených:

a) na závodních podílech má splaceno	Kč	9,803.372.—
b) fondy činí	„	5,972.576.—
c) vklady na knížky a běžné účty činí	„	227,139.064.—
d) zápůjčky členům všeho druhu činí	„	207,541.259.—
e) bilanční suma činí	„	262,063.518.—

SVAZ — »GEC«.

Ústřední ústav „Gec“, výrobní a velkonákupní svaz pro výdělková a hospodářská sdružení, (německy: Produktions- und Grosseinkaufs-Verband für Erwerbs- und Wirtschaftsvereinigungen), založený německými konsumními spolky v československém státě, povstal z předpřevratové Velkonákupní společnosti rakouských konsumních spolků (německy Gec, Grosseinkaufsgesellschaft der österreichischen Konsumvereine), jež sdružovala všechny konsumní spolky ve starém Rakousku a vydržovala proto také v Praze zastoupení za účelem rozdělování zboží a styku s úřady v zemi.

V roce 1919 založené samostatné družstvo může nyní přehlížeti svou činnost za deset let trvání. V této době podařilo se mu nejen úplně po stránce organizační sjednotiti německé dělnické konsumní spolky v Československé republice, učinilo také — podle příkladu ústředí konsumních družstev v Anglii, Německu a severských státech — vlastní družstevní výrobu svým nejdůležitějším programem. Majíc na počátku své činnosti pouze jedinou továrnu (marmeládovnu v Neratovicích) jako dědictví po mateřském ústavu, vybudovalo tento podnik ve vzornou továrnu, která vzhledem k její zvláštní povaze — sdružení nejrůznějších továren na potraviny na jediném místě — nemůže se nic podobného v republice rovnati. K továrně na zužitkování ovoce přistoupila továrna na polévkové koření, továrna na cikorku a kávové náhražky, továrna na hořčici, továrna kanditů, továrna na čokoládu

a kakao, octárna, továrna na rybí konzervy, továrna na konzervování zeleniny, továrna na zpracování dřeva k výrobě krámského zařízení, jakož i různé pomocné podniky: zámečnictví, výroba kartonáží atd. K tomuto podniku je přičleněna také chemická laboratoř k zkoušení potravin.

Vedle továren v Neratovicích byly vybudovány tyto vlastní podniky:

Hrbovice u Ústí: mlýn, továrna na těstoviny, továrna jemného pečiva;

Znojmo: továrna na konzervování okurek a vajec, jeden z největších podniků toho druhu; parní mlékárna a sýrárna; vinné sklepy;

Pernink: továrna na výrobu prádla;

Česká Kamenice: továrna na obuv; mechanická pletárna punčoch; tkalcovna stuh, výroba čepic;

Podmokly: chemická továrna; výroba lihovin a vinné sklepy; pražírny kávy a mletí koření; sklady čaje, koření atd.

Zboží je rozdělováno pěti skladišti, a to: v Podmoklech, Karlových Varech, Liberci, Moravské Ostravě a v Trutnově.

Skladiště v Podmoklech, rozšířené v posledním roce o mohutnou sedmiposchodovou novostavbu, patří k největším v tomto státě. Také v Karlových Varech-Rybářích bylo skladiště rozšířeno moderní novostavbou.

Svazu „Gec“ je přičleněno 173 německých dělnických konsumů s okrouhle 250.000 rodin členů, takže opatřuje potravinami a předměty denní potřeby asi 1 milion hlav.

Rozvoj ústavu za deset let vyjádřen je těmito čísly:

	Splacený kapitál na podílech:	Reservy:	Nemovitosti:	Inventář a stroje:
1919	771.644	—	2.436.951	666.852
1929	8.098.301	3.722.000	19.000.000	4.800.000
	Celkový obrat:		Obrat vlastních podniků:	
1919	135.000.000		6.375.000	
1929	302.000.000		60.000.000	
	Zaměstnanců v prodeji zboží a ve správě:		Zaměstnanců při výrobě:	
1919	91		38	
1929	317		802	

Stejně jako při založení svazu „Gec“, muselo dojít k odloučení revisního svazu od svazu rakouského. Německé spolky na území Československa, sdružené v rakouském ústředním svazu konsumních spolků, založily v roce 1919 svaz německých hospodářských družstev jako revisní a zájmové ústředí.

Svaz čítal v roce 1919 285 a v roce 1929 171 spolků za své členy. Veliký pokles počtu členů dlužno přičísti na vrub fusionování četných drobných spolků ve větší spolky okresní.

Rozvoj počtu členů, počtu prodejen a obratu spolků přidružených ke svazu ukazuje značný vzrůst hnutí.

V závěru podáváme několik číslic, abychom znázornili pokrok našeho hnutí konsumních spolků:

	Počet spolků:	Počet pobočných závodů:	Počet jejich členů:	Obrat spolků:
1919	285	685	182.336	166.300.000
1929	171	1.295	233.722	600.000.000